

ALMÁSY LÁSZLÓ EDE

1895. augusztus 22-én született Almásy László Ede utazó, Afrika-kutató, felfedező, akiről *Az angol beteg* című Oscar-díjas játékfilm címszereplőjét mintázták.

Almásy nemesi – de a film állításával ellentétben nem grófi – családból származott. A család (ma Ausztriában található) borostyánkői birtokán nevelkedett. Édespja, Almásy György neves ornitológus és Ázsia-kutató, nagyapja, Almásy Eduárd is széles látókörű, világlátott ember volt, aki gyűjtötte az útleírásokat, a legkorszerűbb térképeket, atlaszokat, előfizetett a német földrajzi szakfolyóiratokra, gazdag könyvtárában pedig számos földrajzzal, csillagászzal, meteorológiával és geológiával foglalkozó könyvet halmozott fel. Ezeket bújta naphosszat a fiatal Almásy László, aki nemcsak a földrajz, de a repülőgépek és a gépkocsik iránt különös rajongást tanúsított.

Középiskolai tanulmányait az ausztriai Grazban kezdte és az angliai Eastbourne-ben fejezte be. Kitűnő nyelvtudásának és neveltetésének köszönhető, hogy később elnyerte a britek és az egyiptomiak bizalmát valamint pénzügyi támogatását Szahara-kutató munkájához.

1926-tól több alkalommal vezetett útja Egyiptomba és Szudánba, de első komolyabb expedíciójára 1929-ben indult. Ennek során az ősi Negyven nap útja (Darb el-Arbain) karavánút egy szakaszát derítette fel. 1930-ban a szudáni kormány felkérte, hogy teszteljen néhány autót a Líbiai sivatag bizonyos szakaszán. Nőttön-nőtt a kíváncsiság Almásyban, hogy mit rejthet ez a kétfélmillió km² feltérképezetlen terület. A Líbiai-sivatagról keringő legendák felkutatását is célul tűzte ki, ekkor hallott először a Zarzura-oázisról. Ő volt az első európai kutató, aki a Szahara e felderítetlen térségében részletes földrajzi dokumentációs munkát végzett. 1931-ben a Universal Filmvállalat megbízásából filmet forgatott, melyhez kutatóútjai szolgáltatottak a mérhetetlen sok anyagot. Az 1932-ben társaival végrehajtott expedíciója alatt – melyhez repülőgépet használt – két Zarzura völgyet fedezett fel, majd egy évvel később 1933-ban egy önálló expedíciója alkalmával sikerült megtalálnia a harmadikat is. Legjelentősebb felfedezései a sziklaüregekben talált őskori sziklaképek voltak, valamint a gránitbarlangokban eredő források, amelyek vize életmentő volt a kietlen forróságban. Hatalmas területeket térképezett fel Egyiptom és Szudán térségében.

Almásy a II. Világháború idején a magyar légiéri állományában teljesített katonai szolgálatot, de 1941-ben – a németek kérésére – a német hadsereghez vezényelték. A németeknek ugyanis nagy szükségük volt a sivatagot kitűnően ismerő és az egyiptomi vezetéssel jó kapcsolatokat ápoló emberre az afrikai hadműveletekhez. Almásy két német ügynököt juttatott el Líbiából a sivatagon és a szövetséges vonalakon keresztül Egyiptomba. Emiatt a II. Világháború után Budapesten letartóztatták, de a Népbíróság végül felmentette a háborús bűnök vádjára alól.

1947-ben angol titkosszolgálati segítséggel térhetett vissza Egyiptomba, kutatómunkáját viszont már nem folytathatta. Élete utolsó szakaszában minden erejével azon fáradozott, hogy létrehozzon egy sivatagkutató intézetet, azonban az igazgatói széket már nem foglalhatta el. 1951. március 22-én hunyt el egy korábban szerzett fertőző betegség következtében, Salzburgban.

A kilenc Oscar-díjat elnyert, *Az angol beteg* című film ráirányította a figyelmet az elfeledett Afrika-kutatóra, ám sokak szerint a film alkotói a történelmi és életrajzi tényekkel hanyagul bántak. Azóta számos cikk és több könyv is megjelent Almásy László életéről azon fáradozva, hogy a valós tényeket közre adják.

Források:

<http://lazarus.elte.hu/~zoltorok/almasy/almasyma.htm>

http://www.ng.hu/Civilizacio/2009/12/A_Homok_Atyja_Almasy_Laszlo_nyomaban

<http://mek.oszk.hu/06300/06371/06371.pdf>

<http://mek.oszk.hu/07600/07650/pdf/szahara1.pdf>

<http://lazarus.elte.hu/hun/digkonyv/sc/sc12/08tzs.pdf>

http://www.ng.hu/Civilizacio/2004/05/Ki_is_volt_valojaban_az_Angol_beteg

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/almasy_laszlo_az_angol_beteg

<http://www.origo.hu/tudomany/felfedezo/20160322-almasy-laszlo-egyiptom-felfedezo-zarzura-oasis-masodik-vilaghaboru-rommel-afrika-korps.html>

<http://mult-kor.hu/aki-a-szahara-utolso-feher-foltjait-eltuntette-almasy-laszlo-20160822>

Szerkesztette: Palombi Barbara, Vágó Mercédesz

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN